

PERGALĖ

LIETUVOS KP(b) ZARASŲ APSKRITIES KOMITETO IR ZARASŲ APSKRITIES VYKDOMJO KOMITETO ORGANAS

Darbo valstiečiai, MTS ir tarybinių ūkių darbininkai, žemės ūkio specialistai, kvokime dėl geresnės ir greitesnio pasirengimo pavasario sėjai, užtikrinkite aukšto derliaus gavimą!

Tinkamai pasiruošti pavasario sėjai Zarasų apskrities darbo žmonių Tarybos pirmoji sesija

Informacinis pranešimas

Apie Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos posėdį 1948 m. vasario mėn. 6 d.

Tarybinė šalis greitais tempais žengia į priekį gydydama karo padarytas žaizdas. Tuo tarpu, kai kapitalistiniuose kraštuose vyksta infliacija ir artinasi ekonominė krizė, Tarybų šalis, vadovaujama bolševikų partijos ir didžiojo Stalino, sugebėjo pfiniginės reformos būdu pakelti rublio kursą ir vertę, atmaityti kortelių sistemą, maisto ir pramoninės prekės. Tai yra vienas iš mūsų stalininės ekonomikos stambiausių laimėjimų. Tai dar kartą parodo socialistinės planingos ekonomikos pranašumą prieš kapitalistinę ekonomiką. Tačiau, nežūrint į šiuos pasiekimus didžiulius laimėjimus, tarybinei liaudžiai išskyla nauji grandioziniai uždaviniai, uždaviniai keliant mūsų pramonę, žemės ūkį ir kultūrą.

Į gerąsias puses remonto darbuose, darbas vyksta per lėtai. Daug blogesnė padėtis yra kai kuriuose mašinų—arklių nuomijimo punktuose, kur ypač neprižiurima gyva traukiamoji jėga—arkliai. Ypač ryškus antivalstybinis atsinešimas į gyvulių paruošimą pavasario sėjai yra Dusėtų MANP.

Šiandieną „Pergalėje“ spausdinama medžiaga ryškiai rodo neleistiną Zarasų MTS vadovų darbą pasirengime sėjai. O jau daug kas laukia paramos iš Zarasų MTS.

Žemės ūkio kooperacijos draugijai, taip pat, privalo visu rimtumu atsinešti į pavasario sėjai. Organizuoti narių tarpe savitarpio žemės apdirbimo draugijas. Reikalinga, kad esantieji žemės ūkio kooperacijos draugijų sektų valymo punktai nenustojamai dirbtų.

Dukšto tarybinis ūkis pasiekė nemažų laimėjimų keliant socialistinį žemės ūkį. Tačiau nežūrint to, dėl tarybinio ūkio vadovų nerangumo, pasiruošimo sėjai darbas neišvystytas. Savalaimė aišku, kad tai yra neleistinas reiškinys, kuris turi būti tuojau pašalintas ir reikiama visų priemonių, kad tikrai būtų pasėta laiku ir aukštame agrotechnikos lygyje, kad gauti tikrai aukštą derlių.

Ypatingai didelį dėmesį reikia atkreipti partinėms ir tarybinėms organizacijoms į jaunų tarybų pernai susiorganizuotą Marijos Melnikaitės vardo žemės ūkio artelę. Reikalinga teikti jai visokeriopą pagalbą ir organizacinę ir praktinę.

Apskrities žemės ūkio skyrius privalo visu rimtumu atsinešti į pasirengimą pavasario sėjai. Agronomai negali ilgiau sėdėti į stalgoje, taip, kaip jie sėdėjo iki šiolei. Reikalinga vesti plačią agrotechnikinę propagandą darbo valstiečių tarpe. Plačiai populiarizuoti priešakinius mūsų šalies agrotechnikos laimėjimus.

Partinių, tarybinių ir žemės ūkio organizacijų uždavinys tinkamai mobilizuoti kolektyvinio ūkio valstiečius, tarybinio ūkio ir MTS darbininkus ir darbo valstiečius į greitesnį pasiruošimą pavasario sėjai, nukreipti juos į sėkmingą kovą už aukšto derliaus gavimą.

Batina nuolat, kasdien ir sistemingai vadovauti pavasario sėjai, kad tuo užtikrinti dar geresnį dirbančiųjų materialinį gyvenimą.

Vasario 6d., 16 val., Zarasų kino—teatru salėje įvyko Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos pirmosios sesijos atidarymas.

Sesiją atidarė vienas seniausių Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos deputatas A. UBEIKA.

Po deputato A. UBEIKOS kalbos Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Taryba rinko apskrities Tarybos sesijos pirmininką ir sekretorių.

Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Taryba visais balsais išrenka sesijos pirmininku deputatą V. PAZENKAUSKĄ ir sesijos sekretorium deputatą O. KAIREVIČIŪTĘ.

Sesija priėmė dienotvarkę:

1. Apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos. Mandatų Komisijos rinkimai;

2. Mandatų Komisijos pranešimas;

3. Apskrities Vykdomojo Komiteto sastato rinkimai;

4. Vykdomojo Komiteto skyrių sudarymas;

5. Vykdomojo Komiteto skyrių vedėjų patvirtinimas;

6. Nuolat veikiančių komisių ir komisijų patvirtinimas;

7. Apie pasirengimą pavasario sėjai.

Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos deputatų įgaliojimus patikrinti išrinkta Mandatų Komisija šios sudėties: Mandatų Komisijos pirmininkas—Silvestras MASELIŠ, Degučių valsčiaus Belkaičių rinkiminės apygardos №27 deputatas, Mandatų Komisijos nariai—Pranas ŠČEVINSKAS Rimšės valsčiaus,

Paupinės rinkiminės apygardos №43 deputatas,—Antanas UKBANAS Antaleptės valsčiaus, Dubuliškio rinkiminės apygardos №21 deputatas.

Išrinkta Mandatų Komisija pirmininkas praneša, kad šios dienos posėdis baigiamas ir Mandatų Komisijai duodama laisvė iki rytojaus dienos posėdžio deputatų įgaliojimus patikrinti, bei savo pranešimu paruošti.

Kitas posėdis skiriamas vasario mėn. 7 d., 11 val. ryto.

Po to pirmasis Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos posėdis uždaromas.

Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos sesijoje

Š. m. vasario 6 d. „Bangos“ kino—teatro salėje susirinko apskrities Tarybos deputatai ir svečiai. Čia susirinko geresni iš geriausių liaudies pasiuntiniai, vietinių valdžios organų atstovai ir pakviesti garbės svečiai: imonijų ir įstaigų vedėjai. Iškilmingai atrodė šventiška išpuoštas kino—teatras „Bangos“. Foje išsidėstė kvepyvo kiostas. Deputatai raliai įsigyti kokios tik norint literatūros. Kioske didelis pasirinkimas meninės, politinės ir kitos literatūros.

Deputatai ir svečiai šventiška nusiteikę, susirinkusiųjų veiduose spindi išitikinimas tarybinės santvarkos ir liaudies reikalo nenugalimumu.

Lygiai 16 val. prezidentė užima garbės vietas deputatai LKP(b) Zarasų apskrities komiteto sekretoriai, jų tarp Lietuvos TSR Ministrų Tarybos atslovas drg. Bobryševas. Sesija atidarė vienas ir seniausiųjų deputatų Dusėtų valsčiaus naujakuris drg UBEIKA.

Kaip geras aktyvistas ir propagandistas, kaip revoliucinio sąjūdžio dalyvis Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos metu, jis vieningai išrenkamas pasiuntiniu į apskrities Tarybą. Drg. Ubeika sveikina susirinkusiuosius.

— Draugai deputatai, — sako drg. Ubeika, — šiandien mes su jumis pirmą kartą susirinkome į Zarasų apskrities darbo žmonių depu-

tatų Tarybos sesiją. Išsipildė amžinos mūsų svajonės. dėka mūsų genialių vadų Lenino ir Stalino. — sako toliau drg. Ubeika. — Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos laimėjimai įgyvendinti ir pas mus.

Zarasų apskrities darbo žmonių deputatų Tarybos pirmosios sesijos skyriaus skelbiamas atidarytas. — baigia drg. Ubeika.

Orkestras griežia Tarybų Sąjungos himną, visi atsistoja. Sesijos vedimui išrenkamas prezidentas. Pirmininkauja drg. Pazenkauskas, sekretoriauja drg. Kairevičiūtė. Drg. Pazenkauskas kreptinai puošia „Raudonosios Žvaigždės“ „Slovos“ ordinais ir medaliais „Už negalę neteš Vokietijai“ ir „Už šaunų darbą Didžiajam Tėvynės karui“.

Garbinga kovos kelią praėjo jis nuo Oriolo iki Klaipėdos. Trys kartus jis buvo sužeistas, iš jų du kartus sunkiai. Didįjį Tėvynės karą jis baigė Libavos mieste. Kara vadovybė aukštai įvertino jo nuopelnus ir apdovanojo jį ordiniais ir medaliais.

Grįžęs prie taikaus darbo drg. Pazenkauskas su visa energija ėmėsi už liaudies ūkio išvystymą ir atstatymą, už priešikinį stalininio penkmečio išpildymą.

Š. m. sausio mėn 18 d. salako darbo valstiečiai rinkiminės apygardos №29 vieningai išrinko drg. Pazenkauską savo de-

putatų į apskrities Tarybą. Salako valsčiaus darbo žmonių deputatų Tarybos sesijoje ji išrinko Salako valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininku. Dabartinio metu drg. Pazenkauskas baigęs miško ruošos planą, pradėjo ruošti valstiečių pavasario sėjos kampaniją. Jis išskirstė visas kalves, įvedė joms kontrolę, organizavo šiuos grūdų valymo punktus. Šiandien visi deputatai vienbalsiai ji išrenka sesijos pirmininku. Drg. Pazenkauskas skelbia: kad sesijos pasveikinti atėjo pionieriai.

Į salę, sutikti audringais plūjimais, įeina pionieriai—būsimieji komunistinės visuomenės kūrėjai. Su pasididžiavimu žiūri į juos, į busimuosius savo pasekėjus, deputatai. Bagnulius musant ir trimuui trimuojant, jie perėjo per visą salę. Atsistoja prie priešakinių eilių jie sveikina deputatus.

— Deputatas turi būti toks pat ištikimas ir atsidares liaudžiai, koku buvo Leninis.

Kaip kukli ir tuo pat laiku iškilminga visa ši jaunų pionierių ceremonija. Paskutinius jų žodžius nuslopinia orkestras. Pionieriai išeina. Pirmininkaujantis skelbia sesijos dienotvarkę, kuri vienbalsiai priimama. Deputatai išrenka Mandatų Komisijos sudėtį į kurią įėjo deputatai: Maselis, Urbanas ir Ščevinskas.

Šiuo sesija ir baigia savo darbą. Posėdis atidedamas vasario 7 d. 11 val. ryto.

Sėkmingas pasiruošimas pavasario sėjai užtikrins aukšto derliaus pasiekimą!

Iš anksto kruopščiai pasirengime pavasario sėjai

Zarasų MTS nesiruošia pavasario sėjai

Tinkamas pasiruošimas pavasario sėjai — yra vienas iš svarbiausių dabar iškilusių klausimų mūsų krašte. Nuo to, kaip bus pasirengta pavasario sėjai priklausys, s. m. pasėlių išplitimas ir derlius. Ypač didelę reikšmę turi tinkamas pasiruošimas pavasario sėjos darbams MTS bei MAMP. Be to, labai svarbu turėti iš anksto tinkamai paruoštą pavasario sėjai sėklą.

Istorinis VKP(b) CK vasario Plenumo nutarimas reikalauja užtikrinti tokį žemės ūkio pakilimą, kuris įgalintų trumpiausiu laiku sudaryti maisto gausumą mūsų gyventojams, žaliavos gausumą gelsvajai pramonei ir reikalingą valstybinių maisto bei žaliavos rezervų sukauptumą.

Šį pavasarį MTS, MAMP, žemės ūkio kooperacija ir valstiečių ūkiai turės atlikti didelį darbą, vykdamas pavasario sėją, nes apskrityje yra nelaidinti dideli žemės plotai.

Viena pagrindinių priemonių lauko kultūrų derlingumui pakelti yra tinkamas žemės dirbimas, tręšimas, sėklos paruošimas ir savalaikis žemės ūkio inventoriaus atremontavimas.

Nedėstant praėitų metų trūkumų, dar ir dabar pasirodo, kad kurie trūkumai pasirengiant pavasario sėjai. Zarasų MTS iki šio laiko dar nepadarė iš to reikiamų išvadų. Prieš duš metų MAMP arklių suėgima, iki šiol nėra atremontuotas pilnai turimas žemės ūkio inventorių. Savame su-

prantama, kad sunkumų yra nemaža, ypač gaunant reikalingas medžiagas remontui, tačiau jokie sunkumai nėra nenugalimi, ten, kur su jais kovoja tikra bolševikiška energingumu bei rupestingumu.

Blogai pavasario sėjai ruošiasi Dusėtų valsč. valstiečiai (v. kd. komiteto pirmininkas Juškėnas). Pavasario sėjos pasiruošimo klausimai vis dar vykdomojo komiteto posėdyje neapsvarstyti. Valsčiaus vykdomasis komitetas nevadovavo MAMP ir žemės ūkio kooperacijai. Žemės ūkio kooperacijos d—ja visiškai nesitropino organizavimu bendro apdirbimo esamoje laisvoje fondo žemėje.

Partija ir vyriausybė reikalauja, kad pavasario sėja būtų laiku ir pilnai pasiruošta, didelį dėmesį skiria sėklos paruošimui ir inventoriaus atremontavimui. Nes yra žinoma, kad nuo tinkamo sėklos paruošimo 25% priklauso derliaus padidėjimas.

Pirmoji sąlyga yra pasiekti aukštą derlių agrominimumo lygį. Tai reiškia, kad visuose ūkiuose reikia įvesti racionalias sėjomainas sustiprinti laukų tręšimą, parinkti rinktinę sėklą ir laiku apdirbti žemę bei nuimti derlių. Tai praktinės priemonės. Tačiau jos savaime ne vadovavimo išsprendži negali. Ryšium su tuo yra reikalingas platus aiškinamasis darbas. Reikia tuojau sustiprinti vadovavimą MAMP, žemės ūkio kooperacijoms ir valstiečių ūkiams — tai pagrindinis ke-

las, kurio esant turi būti sprandžiama didžioji problema. Nuolatinės kontrolės būvimas, padėdant atsilikusiems, iškeliant jų klaidas, turi būti organizuotas jau šiuo metu, pasirengiant pavasario sėjai.

Labai didelį vaidmenį pasirengiant gali ir turi atlikti agronomai. Agronomo rankose yra didelės agrotechnikos priemonės keliant mūsų žemdirbiystę. Tačiau šie žmonės daugelyje vietų nėra kaip reikiant išnaudojami. Agronomai bei agrotechnikai dažniausiai pakęsta kanceliariiniuose darbuose, berinkdami įvairias statistines žinias, kai tuo tarpu nusigrežtama ruoš agrotechnikos propagandos. Agronomų pareiga atkreipti didelį dėmesį, panaudojant visas priemones, kad MAMP, žemės ūkio kooperacijose ir valstiečių ūkiuose, būtų ne vėliau s. m. kovo 15 d. pilnai atremontuotas žemės ūkio inventorių ir tinkamai paruošta aukštos kokybės sėkla.

Pavasario sėjos įvykdymas priklausys nuo to, kaip bus sėjai pasiruošta. Tarybinių organizacijų pareiga raginti valstiečius plėsti pasėlių plotus, išnaudojant esamą fondą laisvą žemę, vykdamas agrotechnines priemones užtikrinančias aukštą derlių, kovoti dėl tinkamo pasirengimo sėjos plano įvykdymo ir viršijimo.

Sutelkim žemės ūkio pakilimui visas jėgas, visas priemones. Išnaudojant visas rezervus ir šaltinius — įvykdysime duotus partijos ir vyriausybės uždavinius. L. Statulevičius.

Kova dėl aukšto derliaus, stebėjimo, pernykščio klaidų, dėl tolimosio Tarybų Lietuvos žemės ūkio pakilimo, dėl žemės ūkio įenkmetinio plano įvykdymo per keturis metus prasidėjo kartu su remonto darbais. Tačiau tą milžinišką darbų reikšmę traktorių bei kitų žemės ūkio padarų remonte, nesupranta ar žemai suprasti Zarasų MTS vadovai. Zarasų MTS iki šiol vis snaudžia. Gal Zarasų MTS direktorius drg. Cecura galvoja, jog šiemet pavasaris prasidės gegužės ar birželio mėnesy? Ir jeigu taip įvyktų, tai drg. Cecura pasirodytų darbuoju žmogumi, kuris tikrai rūpinasi laiku paberti išpurentą dirvą sėkla, nes drg. Cecura jau sauso mėn. pabaigoje raportavo apie traktorių remonto visišką užbaigtumą ir apie pilną jų pasiruošimą pavasario sėjos kampanijoje. Tai gražus, tačiau tušti žodžiai. Tas pavasario sėjai „pasiruošimas“ tai, it didelis, mažo vaiko išpuostas mullo burbulas, kuris sutikęs orę menkiausia kliūtį sūdožta, nepalikdamas savo ankščiau buvusios formos pėdsakų. Panašiai atsitiko su Zarasų MTS traktorių remonto „paruošimu“. Kai i MTS stotį atsilankė drg. Kaurdakovas ir drg. Snarskas, kurie patikrinę „atremontuotus“ traktorius, rado juos netvarkoje.

Tyls ir ramybė viešpatuoja Zarasų MTS sodyboje. Šie Zarasų MTS vadovai abejingumo savo darbų rezultatais žinomi daugelį darbo valstiečių.

Tačiau šie vadovai iš praėitųjų metų klaidų nieko nepasimokė ar apskritai nepa-

klaidų. Tačiau ne tik pačioje Zarasų MTS tokia betvarkė. Paž. elkimė i Dusėtų MAMP. Čia rastme dar didesnę betvarkę kaip Zarasų MTS. Mat šiam Dusėtų MAMP vadovavo Gromovas. Pradėjęs vadovauti Dusėtų MAMP, Gromovas įematant jį sužlugdė. Kitaip ir būtų negalėjo, nes Gromovas nuolat girtavo ir nekreipė jokio dėmesio į savo einamąsias pareigas.

Už tokius nusikalstamus darbus Gromovas net nebuvo patrauktas teismo atsakomybėn. Jis paliktas Dusėtų MAMP arklininku ir nepaliauna vėres pražūtingo darbo.

Arkliai niekuomet nepakaustyti, niekuomet nevalviti, tačiau jais važinėjama be patios. Patį geriausias arklys, kuris radosi Gromovo žinioje žuvo.

Tačiau tokios betvarkės nemato savo panosėje MTS direktoriaus pavaduotojas MAN Punktams Zimariovas. Jis sėdi namėje Dusėtoje, gauna algą ir nieko nedirba, jeigu neskaityti girtuokliavimo, o visokie gromovai vėre antivalstybini darba.

Laikas rimtai susirūpinti drg. Cecurai padėti MTS, je nedelsiant ištaisyti. Mesti antipartinę akių muilnimo praktiką. Tinkamai vadovauti MTS, kad ji ištikrųjų taptų rimta pagalba darbo valstiečiams.

S. Prasčiūnas.

Lietuvių kolektyviniame ūkyje

Saratovo srityje

Kai 1929 m. prasidėjo organizuoti kolektyvini ūkiai, mes, Saratovo srityje, Jersovo rajono „Čornaja Podina“ kalno ūkuviai, iš viso 145 šeimos, įstojeime kolektyvini ūki, kuri pavadinome „Raudonojo Spalio“. Prieš įstodami artele, valstiečiai turėjo po vieną arkli, o žemė Saratovo gubernijoje, nors ir derlinga, juodžemė, bet kieta. Laukui išarti reikia įkinkyti i plūgą du arba net tris arklius. Senais laikais pavasarį ir rudenį mes susidedavome po keletą šeimų ir užsėdavome pirmą vienam, po to kitam ir t. t. Vienu plūgą daug neužsėsi. Visos žemės pilnutinai neužsėdavome. Dėl to valstiečiai atliekančios dienos, ne derlingais metais, neturėdavo. Dažnai dirbdavo visa šeima nuo tamsos ligi tamsos, o duonos rudenį sukuldavo tik tiek, kad vos prasimaitintų. Sausros metu duonos visai nenuimdavo ir tekdavonet parduoti paskutinį gyvulį. Taip buvo ligi pat spalio revoliucijos, kai valstiečiams niekas nepadėdavo.

Suorganizavus kolektyvinius ūkius jau pirmaisiais metais pasėlių plotas pas mus padidėjo keliolika šimtų hektarų. Žemę pradėjo erkti traktoriai, sėti r-

mašinomis, derlių valyti kombainais. Žemės idirbimui pagerėjus ir pasėlių plotams padidėjus, padidėjo ir patys derlius.

Ir kai pirmaisiais kolektyvinių ūkio gyvavimo metais pradėjo dalyti duoną už darbadienius, pasirodė, jog mes gavome duonos du kart daugiau, negu tada, kai turėjome individualius ūkius.

Įvykdę grūdų pristatymą, mes gaudavome kiekvienai šeimai keliolika šimtų pudų duonos. Taip, pavyzdžiui, prieš karą eilinis kolektyvinių ūkio valstietis drg. Gulvydis gaudavo darbadieniui 650 pudų duonos, 2.000 rublių pinigais, daug daržovių, bulvių ir arbatinių kultūrų. Aš taip pat gaudavau po 600 pudų kviečių. Tokį kiekį gaudavo ir kiti kolektyvinių ūkio valstiečiai, kas sąžiningai ir teisingai dirbo artelėje.

Kasmet kolektyvinių ūkio valstiečiai parduoda rinkoje po keletą šimtų pudų grūdų, bet to kiekvienas turėjo grūdų atsargą keleriems metams. Kiekvienas iš mūsų turi 0,25 hektarų žemės sklypėlį. Iš savo priesodybinių sklypų mes surenkame visiems metams bulvių, daržovių bei arbatinių kultū-

Sausrosatveju kolektyviniame ūkyje yra drėkinamasis 64 hektarų sklypas, kur mes esame prosa, bulves bei daržoves.

Mes turėjome didelę pieno fermą, avininkystės, paukštinkystės fermas, kolektyviniame ūkyje ganėsi Dovo veislės arklių kaimenės. Turėjome tris nuosavas automašinas, sudėtingas žemės ūkio mašinas.

Per Tarybų valdžios metus nebepažinomu tapo mūsų kaimas. Kolektyviniame ūkyje pastatyta 2 mokyklės; geras klubas—skaitykla. Iš daugelio lietuvių šeimų išėjo daug patikusių žemės ūkio specialistų. 15 žmonių dirba mokytojais. Daug yra baigę aukštąjį mokslą.

Kai prasidėjo Didysis Tėvynės karas, visi stoji ginti mūsų mylimąją Tėvyne nuo aršiausio visų TSRS tautų priešovikiškųjų fašisčių grobikų. Karo metais mes darėm mūsų mylimajai Tarybinei Armijai 150.000 pudų duonos, 50.000 pudų mėsos, 3.500 kilogramų vilnos, 10.000 kilogramų sviesto, daug kiaušinių ir kitų produktų. Kolektyvinių ūkio valstiečiai iš savo naminių statinių, iš sav-

juvni pirkti 100.000 rublių, o 80.000 rublių paskyrė kolektyvini ūkis iš savo fondų.

Nepaisant to, jog didžiausia vyrų dalis nuėjo Tėvyne ginti ir kaimo liko moterys ir seniai, kolektyvini ūkis neblogai susidorojo su visais lauko darbais. Bet karas atsiliepė i mūsų kolektyvini ūki: derlius ir gyvulių skaičius sumažėjo.

Dabartiniu metu kolektyvinių ūkių valstiečiai karštai atkuria savo kolektyvini ūki, gražina jam ankstyvesnę šlovę. Pavasario sėja mes pernai atlikome suglaustais terminais, i aukštą agrotechninių lygiu. Šiais metais mes pasėjome 1000 ha daugiau, negu pernai, iš jų 936 hektarus vasariniams kviečiams, 233 hektarus avižomis, 255 hektarus prosų, 126 hektarus saulėgrąžomis ir dešimtis hektarų daržovėmis ir arbatiniais kultūroms. Be to žiemkėnčiais buvo užsėta 300 hektarų. Mes organizavome kruopščiai pasėlių priežiūrą. Visos kultūros buvo laiku išravėtos. Pasekoje mes gavome gerą derlių. Bendras mūsų kolektyvinių ūkių grūdinių kultūrų derlius siekia ne mažiau kaip 30.000 pudų.

Rugius ir miežius nuvalėme ir iškalėme, dabar piaunam kviečius. Laukuose be 10 kolektyvinių ūkių keriamų mašinių, dirba kombainai. Kasdien nuvalome nemažiau kaip 90-100 hektarų. Pernai užsėjome žem-

kenčiais 50 hektarų daugiau negu už pernai.

Nepaisant to, kad Tėvynės karo metais gyvulių skaičius sumažėjo, dabar jau turime 95 darbo arklių fermą, 200 stambių raguočių, 750 avių, 35 motinines kiaules. Kolektyvini ūkis turi 8 hektarų visuomeninį sodą, malūną. Artimiausiu laiku pr dėsimė statyti elektrinę, radijo mazgą, arkliides, pirtį. Šiais ir sekančiais metais įsigysime 4 automašinas. Pasėlių plotas 1949 metais padidės ligi 2.400 hektarų, o derlingumas—ligi 13 centnerių iš hektaro. Mes kasmet nuimsime 200.000 pudų derlių. Padidės ir kolektyvinių ūkių pajamos bei kolektyvinių ūkių valstiečių darbadienio vertė.

Vėl pr side li mams, kolektyvinių ūkių valstiečiams, pasiturintis gyvenimas. Kiekvienas mūsų turi priesodybinį sklypą, nuo kurio surenkame bulvių, daržovių visai žiemai. Kiekvienas kolektyvinių ūkių valstietis turi savo gyvulius—karvę, 10—15 avių, kiaulių, neribotą kiekį paukščių.

Kolektyvinių ūkių santraka mums atvėrė kelą i naują pasiturintį gyvenimą.

I. MIŠKINIS

„Raudonojo Spalio“ kolektyvinių ūkio agronomas, žemės ūkio valstietis narys

Padidinti stalių dirbtuvės gamybą

Zarasų pramkombine stalių dirbtuvė laikoma viena iš plimaujančiųjų įmonių. Visas duodamas jai užduotis išpildo ir jas net viršija. Taip pvz., 1947 m. gruodžio mėn. planą išpildė 16 proc., o 1948 m. sausio mėn. planą išpildė 128 proc.

Tačiau nežinint to, dirbtuvės darbe daug trūkumų. Stalių dirbtuvė, nekaltant jau apie privačius asmenis, neišpildo ir ištaigų užsakymų. Aišku, ką gali padaryti 9 staliai, nors reikia pasakyti, kad jie ir gana gerai dirba. Jų tarpe randasi puikus meistras. Ir fiziškai jie negali duoti daugiau produkcijos kaip duoda. Ir jelgu padidinti darbininkų skaičių, produkcijos bus išleista daug daugiau. Pas pramkombine ir inžinierių Kaurdakova paklausiau, kodėl čia nedidindamas darbininkų skaičius. Jis atsakė, kad turimoji stalių dirbtuvėje džiovykla vos tik suspeja džiovinėti medžiagą šiems darbininkams, o jei padidinti darbininkų skaičių, tai žmonės sėdės be darbų.

Apžiūrėjom džiovyklą. Pasirodė, kad ji blogame stovyje. Pėdus netvarkoje. Dūmai eina ne į kamina, bet tiesiai į

džiovyklą. Džiovyklos darbininkai pečių kūrėna tik dienos metu, dėl to reikiama visai parai temperatūra nepalaikoma. Ko rezultate, kad džiovykla pagal planą būtų užkraunama 5 kartus į mėnesį, ji užkraunama tik viena karta į mėnesį.

Pasikalbėjime paaiškėjo, kad kalta džiovykla. Kada nš kreipiausi į vyriausį inžinierių Kaurdakova, kokia išleidžiamoji džiovyklos galia, tai jis atsakė, kad nežino. Paaiškėjo, kad į stalių dirbtuvę niekas iš pramkombine vadovų nekreipia reikiamo dėmesio. Prie gerai organizuoto darbo stalių dirbtuvė gali duoti žymiai daugiau produkcijos, negu duodavo iki šio laiko ir aprūpinti visas mūsų apskrities įstaigas ir žmones. Kai patikrinau stalių dirbtuvės užsakymus, tai paaiškėjo, kad jie neišpildomi po 9-12 mėnesių.

Pramkombine vadovams į stalių dirbtuvę reikia atkreipti rimtą dėmesį, padidinti jos gamybą ir neužlaikyti įstaigų užsakymų.

Prokopjevas
(„Pergalės“ koresp.)

Sadūnų apylinkė įvykdė miško ruošą

DUSETOS („Pergalės“ koresp.). Sadūnų apylinkės darbu valstiečiai, kovodami už tiesišką įvykdymą miško ruošos plano ir norėdami duoti mūsų šalies pramonei miško medžiagos virš plano, kad tuo užtikrinti sėkmingą pokarinio penkmečio plano įvykdymą per 4 metus, sausio mėn. 31 dieną užbaigė miško ruošos užduotį rudens — žiemos sezonui.

Vieni iš pirmųjų apylinkėje miško ruošos planą įvykdė Merkys Jonas, Tijonėlis Balys, Čeys Adolfas Jadaugių km., J. kutis Juozas Blinkių km., naujakuriai Vaieikis Jonas, Namajūška Balys Navikų km., Nikita Alistratas, Cvetkovas

Trafimas Na. Kleičių km., Aršvyla Vladas Sadūnų km. Prieš laikiniam miško ruošos plano išpildymui padėjo teisinga ruošos organizacija ir teisingas išskirstymas darbo valstiečiams miško ruošos užduotį iš apylinkės tarybos pirmininko drg. Dudėno pusės, kuris duodamas užduotis, atsivėlgė į kiekvieno valstiečio galimybes. Apylinkės pirmininkas drg. Dudėnas valstiečių tarpe turi didelį autoritetą, savo asmeniškum pavyzdžiu prisidėjęs prie miško išvežimo, nors tam, jam kartais neužtekdavo laiko. Dabartinu laiku Sadūnų apylinkės valstiečiai miško medžiagą stato virš plano.

Rinkime liaudies tautosaką

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Istorijos Instituto Tautosakos Poskyris, norėdamas, kaip galima greičiau, surinkti lietuvių liaudies tautosaką, o taip pat užpildyti buržuazinėje Lietuvoje padaryta proletarinės bei socialinės tautosakos rinkimo spraga, kviečia plačiąja visuomenę — partinį bei tarybinį aktyvą, mokytojus, moksleivius, skaityklų bei muziejų vedėjus prisidėti prie tautosakos rinkimo darbo.

Tautosakos vardu vadiname: 1. eiliuotąją liaudies kurybą: dainas, dainuokas, sutartines, 2. pasakojamąją: pasakas, padavimus, atsiminimus, atsitikimus, anekdotus, 3. smulkiają tautosaką: patarles, priežodžius, mįsles, liaudies tikėjimus, greitokalbius, gamtos garsų pamėgdžiojimus ir kita, 4. papročių aprašymus.

Kiekviena karta, gyvendama kitokiose istorinėse ir socialinėse sąlygose, kuria ir jai būdingą tautosaką. Todėl svarbu ir reikalinga užrašinėti senąją tautosaką, kad ji nežūtų su išmirštančiąja generacija.

1. Renkant senąją tautosaką, reikalinga daugiau dėmesio kreipti į sakytinę kurybą: dainas, pasakas, pasakojimus, pasijuokimus, priežodžius ir kita, kur vaizduojami santykiai su darbdaviais, fabrikantais, darbininkais, ponais, buožėmis, kur nusakoma kaimo bei miestelio darbininkų socialinė buitis, kova už geresnį rytojų, liaudies siekimai nusimesti išnaudotojų jungą, proletariatų revoliucinė veikla prieš buržuazinę Lietuvos valdžią. Pravartu būtų užrašinėti, prisilaikant pasakotojo stiliaus, darbininkų varguomenės, samdi-

nių, plemenų biografijas bei atsiminimus. Be to, reikia surinkti 1905 m., 1917-18 m. tautosaką. Atkreipti dėmesį į tokius priežodžius, kaip pvz.: Pona! muzikėlio skatika, kaip šunes į mėsa. Kožnas bajoras, bieso tavoras. Už pinigų kunigas ir velnia dangun augabens. Per pamokslus už gobsumą bara, o savo klaules svetimu šeria. Piemeniui (samdiniui) visi išašalai, tik ne visi kampaliai.

2. Didžiojo Tėvynės karo metu mūsų liaudis kūrė tautosaką apie žiauriąją fašistinę okupaciją, iš anksto žemė Hitlerio praėjimą (sako, Hitleris su šalka, nusipirko taradaika, susikrovė puodus, blindus ir galvoja kur pasprūdu), juokėsi iš vokiečių propagandos (Gebel'sui, beždžionės smotu), susimaišė visas protas, o liežuvys jo nuo melo radijo stoty sušalo), vaizdavo krašto plėšimą (eina dučė per kiemei, renka vištas į krepselį. Tas vištelė į vešimą ir važiuoja į Berlyną), piktai kritikavo vokišką pasipūtimą (tai laikai, tai laikai — vokiečių kultūra, kumelios kiek tik tik, su nelupta skura), dainavo kovos ir pasipriešinimo motyvais baltos barės blazda, imkit, vyrai, lazda, muškittą šetona, Hitlerį bekona arba: nacių partija velniop spirsimė iš kelio, neišgelbės joks Pyragius nacių kromelio), pasitiekė tarybine karo technika (jei Lietuvoj valgė surius, lašinius ir sviestą, nuo tarybinių katilų pasidare riesta). Neliko nepastebėti ir lietuviškai vokiški nacionalistai (kas čia daros, blesas žino, prūsai ponais pavadino,

o tie ponai priperėjo generainių tarybų). Be dainų kūrės priežodžiai (plepa, kaip Gabel'sas žmonienos pririjes), anekdota, raudos ir kita.

Taip pat svarbu užrašyti partizanų ir 16 Lietuvos sovietų Divizijos karių tautosaką. 3) Liaudis įaimėjusi Didįjį Tėvynės karą, vėliavo į tarybų socialistinį gyvenimą, kur naujo darbo sąlygos, nauji gamybiniai santykiai duoda progos kurtis naujai tarybinę tautosaką.

Būtų gera, kad dainos būtų užrašinėjamos su melodijomis pagalduojama, kad kiekvienoje mokykloje būtų suorganizuoti mokytojų vadovaujami tautosakos rinkėjų būreliai.

Sv. rbu atkreipti dėmesį į užrašymo technika. Kiekvienam, kad ir mažausiam tautosakos variantui būtina pažymėti metrika: pateikėjo vardą, pavardę, amžių, nurodyti gyvenamąją vietą, socialinę klasię, verslą. Tiksliai nurodyti, iš ko išmokta arba kur girdėta, kur buvo dainuojama arba pasakojama, slapta uždaruose raitelinuose ar vėšai: traukinuose, turgavietėse, susirinkimuose, kas dainuodavo: vyras, moterys, jaunimas, moksleiviai. Taip pat parašyti rinkėjo pavardę, vardą ir užrašymo datą. Be metrikos medžiaga nustoja mokslinės vertės. Už tvarkingą tautosakos rinkinį skiriamas piniginis atlyginimas.

Surinkta tautosaka siunsti Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvos Istorijos Fakulteto Tautosakos Poskyriui (Vilnius, Antakalnio g. — vė. 26). Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvos Istorijos Institutas.

Stalingrado mušis

(Tęsinys iš №7(195))
Istorinė Stalingrado pergalės reikšmė yra ta, kad ji iš pagrindų padarė persilaužimą viso antrojo pasaulinio karo eigoje, privertė vokiečius iš puolimo pereiti į gynimą ir sukūrė tvirtą pagrindą hitlerinei Vokietijai sutriuškinti.

„Stalingradas buvo vokiškos fašistinės armijos saulėlydis. Po Stalingrado mušio vokiečiai, kaip žinoma, jau nebegalėjo sėgauti“ (Stalinas). Stalingrado mušio didvyriai kartu su mūsų didvyriška armija, jos avangarde, nužygiavo su savo kovinėmis ve-

liavomis nuo Stalingrado iki pargriauto Berlyno ir iškeitė pergalingą gvardiečių vėliavą viršum jo griuvėsių.

Praslinks metai, išdils karo padarytosios žaizdos ir karys veteranas, kur jis bebūtų, su pasididžiavimu sako: — Tai mes apgynėme didingą miestą ties Volga, mes gynėme Stalingradą!

Zodis apie Tėvynę

(„Tęsinys iš №.№. 6,7)

Kaip dvasiniai pas kettė rusų žmogus, ir dalinai valstiečiai, per tarybinės santvarkos gyv. vimolaiką, kokius naujus ir tebuklingus ypatumus įgijo jis per stalininių penkmečių metus, jau būdami kolektyvinių ūčių valstiečiai, ryškiau matai prieš pastatydamas ne seną prastį su dabartine diena.

1930 metų sausyje, kada Done ėjo nepertraukiama kolektyvizacija, man teko važiuoti iš Milerovo stoties į Vešenskaja. Nei man, vežėjas, nei aš neižinginom save vietimis per trumpą laiką padaryti šimta šešiasdešimt aštonis kilometrus kelio. Arkliai buvo nuvargę, kelias, skaitant pagal pasakojimus, neįstveriamas — beveik visame tarpe išmuštas ir duobėtas, — sėdėjęs pūstė pažemiui sniegą, o ankus, violetiniai debėysys stovėję rytuose niūria siena, žydėjo artimą darganą.

Mes išvažtavome aštant. Kutus kvapas anglių ir dūnų iš besikurenančių pečių pasakė už miesto gelu ir strautu

Michailas ŠOLOCHOVAS
jauno sniego alsavimu, aromatu stepių sien, pumesto kelio pakraščiais ir altriu arklio prakalto kvapu. Kurį žienas ty-la trikdėtik pavazų garzdėjimu, arklų prunčstimu ir iš reto, leidžiantis į gilia duobę, stakšėjimu priešakiu į rogų dyšlių.

Mano vežėjas — barz lotas, pagyvenęs, bet vis dar, nežūrint į metus, jaunai status kazokas su šelmiškoms, giliai paslėptomis akimomis ir smukuoliskai sušukuotomis garbanomis, pasirodė labai kalbiu žmogumi. Iš pradžių jis tylėdamas varė arklius, melancholiškai švilpavo, mąstydamas apie ką tai savo, aš mačiau tik jo plačią nugarą, tampriai aptemptą kailinukais, pilkšvai rudą, raukšlėta kaklą ir apšerkšnijusias garbanas, išsimušusias iš po saunuoliskai nusmuktos į šoną ašinės, bet reikėjo man užduoti kokį tai klausimą, kaip jis tuojau pat pasisuko į mane veidu, pakiso po sėdine vadeles ir, šypsodamasis, prakalbėjo.

— Pažiūrėtum, broliuk tu mano, kas pas mus chuto uose ledasi... Neduox ir neatvesk!
— O kas?

— Taigi, jau kolchozai prasi-dėjo, na ir posėdžiauja liaudis susirinkimuose, kaip Maskvoje, nebijok, nemoka posėdžauti!

— Kaip gi taip?
— O gi taip, kad po trojeta purų paillui, diena ir nakti. — Ir daugelis pas jus chutore istojo į kolchozą?
— Susiskaldė pusiau: dalis istojo, o likusieji kol kas dar spūsiasi, kaip avys prieš vartus į biza. O posėdžauti visi iš vien ir tangi į pestynes sueina, kaip jauni gaidžiai... Pen ir juokas, ir gūlekas, viso nesužiūrėsi!

Kalmynas pas mane yra, Michėjus Fomicjus, senukas jis kraštutinių metų, o iš susirinkimo išleina tik dalį aštraus senatviško reikalo, o taip — ir ucvvoja kaimo taryboje, ir mutinasi ten gi. Sėdė atneš jam kopastų katiluke, na, kol jį par stegą, aš klausiu koks tas visiškai atausa, pasrėbs Fomicjus šūti ir veltai sėdi, kaip vnis sienoje. Būtu koks aktyvistas pasirodė!

— Kolchozikas?
— Koks ten kolchozikas, j.s aktyvistas iš atvirkščios pusės iš turtingųjų vidutinkų. Tiesiog prieš kolchozą neišstoja, o tyli sėdi užpakalinėse ei-

lėse ir nuodus leidžia tai iš švento rašt, o tai ir pats nuosaves katoros išgalvos. Prieš važinivima nuėjau ir aš į susirinkimą, sėdim ankštai, aš — iš krašto, po kairę ranką nuo manęs — jis pats Michėjus Fomicjus, šalta jo — našlė moteris Jefrosinija Melnikova. Ir štai Fomicjus ir murma, ir murma savo, klausyti neduoda. Ji jam kartą pasakė: „Netrukdyk,“ ant-ra pasakė, bet jis nenustoja. Vienas atvažiuavęs partelinas iš rajono apie kolchozą pasakojo, o Fomicjus, žinok, savo šnabžda: ir tai, girdi, bus negerai, ir kitaip visų blogai... o paskui stuktėlėję Jefrosinija alkune ir sako tyliai: „Iš padžių gyvulius privers susisuomeninti, bobele, o paskui ir po bendra antklode miegoti užvays.“

Šitai man tikras žmogus sakė. Ji pamk, juokais ir pasakyk jam: „Ką gi, mano reikalus našliškais, aš nebūsiu nuostotyje, tik, nedrūk dieve, su tavim šita te migtoti, — ta' anors iš kolchozo išrašyk“. Na, Fomicjus puijo nūgrau ir jau garšiau klausiu: „Šitai, tai yra, kolbi gi šitai, būtu tu šitokia?“ Proška į šiuos žodžius supyko ir jai visi gyvuliai sako: „O toli, senas velne, kad iš tavęs, kaip iš tušios klėties, už vošta pelių, mėšiu smirda!“

Zodis po žodžio ir prasidėjo. Jis jai: tu, girdi, ir be gėdos, ir šitokia, ir apie dieva pamiršai, o ji jam: „Tau, būzių pagelbininkui, gerai prieš kolchozą kalbėti, pas tave, dvi poros jaudų, pora arklų, o aš su viena karvute visa gyvenimą privalau nedatektiuose vargti?“. Jis ja — stipriu žodžiu, o ji ji — bobišku nesklaidžiu matu, na ir priejo pas juos reikalas iki pestynių. Fomicjus kaip prie seno režimo, skarele nuo jos numušė, ir — už šukuosenos. Jefrosinija nebuo kyaila, už jo barzdelės nusitvėrė. Boba ji jauna, su jėgo, kiek natvėrė sauja plaukų, — viskas pas ją rankose ir pasiliko. Vos per jėgą išskyrė juos, kaip dieva mylių! Po šito pasizūrėjau aš į Fomicjų, pas jį pusė barzdos, kaip karvė liežuviu nulaizė. Juokas mane ima, bet aš susilaikiau ir sakau: „Ne-vaikščiok tu, Michėjau Fomicėjau, į šiuos susirinkimus, o tai tave bobelės apšpešos, kaip papiauta gaidį ir puko veislet nepalik.“ O jis šitai išdidžiai į mane pasizūrėjo ir sako: „Paskutinio puko nusto-siu, oet iš susirinkimo neišeisiu. Būsiu koks aktyvistas pasirodė, niekad ir pagalvoti negalima buvo...“
— O tu, tai istojai į kolchozą. Prokofjevičiau? — pasitūtere-savas aš.

